

FARVER TIL UDVENDIGT TRÆVÆRK

AF MYRNA HAVN
INDRETNINGSARKITEKT

Inden man farvesætter sit træværk, bør man gøre sig nogle overvejelser om de tilsigtede virkninger. Her lidt inspiration.

PROBLEMSTILLING

Hvilke farver skal man vælge til udvendigt træværk på huse, hvadenten det drejer sig om huse, hvor træværket er kombineret med puds/mur/beton eller rene træhuse?

ANVISNING

Uanset hvor meget træ, der er på huset, er der nogle grundlæggende overvejelser, man skal gøre sig:

Ønsker man med farven at fremhæve eller camouflere? Vil man for eksempel fremhæve nogle spændende arkitektoniske detaljer, kan man bruge en kontrastfarve eller blot hvid. Har man derimod træværk, som skal camoufleres, kan man bruge mere nedtonede farver, som ikke skiller sig ud fra baggrundsfarven.

Ønsker man, at fladen skal fremstå *let* eller *tung*? Generelt kan man sige, at lyse farver syner lette, og mørke farver syner

tunge. Det er altså ikke ligegyldigt for bygningens udseende, om for eksempel tagudhæng og sternbrædder bliver lyse eller mørke.

Samtidig har lyse farver en tendens til at få fladen til at syne større og bredere og mørke til at få fladen til syne mindre og smalere. Det kan man især opleve, hvis man studerer farver på vinduer. Mørke vinduesrammer virker tyndere og vil sammen med glasset fremstå som mørke huller i facaden. Hvorimod lyse vinduer fremhæver vinduesrammerne og trækker vinduet frem i lyset. Vinduet bliver noget i sig selv og ikke blot et hul.

Når man har gjort sig disse overvejelser, kan man gå videre til selve farvens kulør og nuance. Her må man starte med at undersøge, om der findes nogle traditioner for farver i området, som man enten har lyst til at følge el-

ler måske oven i købet *skal* følge.

Og hvis huset ellers ikke ligger helt isoleret, er det en god idé at studere de omkringliggende bygninger og vurdere, hvordan de vil få indflydelse på farvesætningen. Oplevelsen af farve afhænger meget af, hvilke farver de ses sammen med. Tænk på de røde træhuse i Småland, som står i komplementær kontrast til de grønne træer.

Rød er nok den farve, som fremhæver en bygning mest. Den står i kontrast til alle årstidens farver og desuden til både himmel og hav. Men indgår den i en husrække, hvor der er brugt andre stærke kulører, vil den naturligvis opleves knap så dominerende.

Gul egner sig udmærket til træhuse, hvis den er kombineret med hvide vinduer og hvide detaljer på huset. Den er derimod ikke egnet til træværk på bygninger,

hvor træet udgør en mindre del af husets overflade. Gul er en "spredende" farve, og det er derfor mod dens natur at blive sat på små flader som for eksempel vinduer. Gul er smukkeste på store flader, hvor den bliver indrammet eller holdt på plads af anden farve eller hvid.

Orange farver til træhuse eller blot nogle træpartier, er noget problematisk. Måske fordi den orange farve står i direkte kontrast til den blå himmel. Den vil derfor fungere bedst i en husrække hvor den ses sammen med beslægtede farver som gul og rød.

Grøn – gerne med indhold af gul og en del sort – passer fint til træværk, især steder, hvor der er meget vegetation omkring byg-

ningen, og måske mindre, hvor himmel og hav er dominerende.

Blå farver med et stort indhold af sort kan også fint bruges. Stærkt kulørte blå og turkise farver, som er så fine i Grækenland set op mod en stærk blå himmel, er ikke særlige egnede her i det danske grålys. Turkis er desuden den eneste farve, som ikke findes i naturen, og det er måske derfor, den virker så fremmedartet, når den anvendes på bygninger.

Da blå er i slægt med himlens farve er den velegnet både i landskaber og i bymiljøer.

Violet farve kan virke noget "poppet" på huse udvendig. Hvis den skal fungere, må den blandes med en stor del sort og dæmpes med sin komplementærfarve gul.

Brun, umbra og andre jord-

farver kan alle bruges udvendig, fordi de falder fint ind i naturens farver.

Sort og grå til træværk fungerer fint, hvis de tilsættes lidt farve og dermed får et slægtskab med omgivelserne.

Hvid fungerer på samme måde. Hvis den bruges ren, vil den få alt andet til at se grumset ud. Den er derfor mest anvendelig, når den er tilsat lidt okker eller umbra.

SAMMENFATNING

Konklusionen på, hvilke farver man skal vælge til udvendigt træværk, må være: Se på husets arkitektur, se på omgivelserne og gør dig klart, hvad du vil opnå. Sørg for at få afsat nogle store farveprøver på stedet, inden der træffes en beslutning.

Generelt kan man sige, at lyse farver syner lette, og mørke farver syner tunge. Det er altså ikke ligegyldigt for bygningens udseende, om for eksempel tagudhæng og sternbrædder bliver lyse eller mørke (produktfoto).